7/7119

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI :B.02.0.006/ 01-1377

17/6 /2002

KONU : 7/7119-15026 esas sayılı
Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 28.05.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7119-15026/35786 sayılı yazınız.

Hatay Milletvekili Mustafa GEÇER'in tarafımdan cevaplandırılması istediği 7/7119-15026 esas sayılı soru önergesine ilişkin cevap ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr.Yılmaz KARAKOYUNLU
Devlet Bakanı

EKLER:
EK-1-3 sayfa

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/7119

T.C.
BAŞBAKANLIK
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

6 Haziran 2002

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00 4340
KONU : Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Dr. Yılmaz KARAKOYUNLU)

İLGİ: 30/05/2002 tarih ve (01) 1226 sayılı talimatınız.

Hatay Milletvekili Sayın Mustafa GEÇER tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen, 7 / 7119 - 15026 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan sorulara Türkiye Gübre Sanayii A.Ş. ve İstanbul Gübre Sanayii A.Ş. tarafından koordineli olarak verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur.

Yazılı basında "Gübre Üretimine BOTAŞ Engeli" başlığıyla yayınlanan haberde; BOTAŞ'ın doğalgaz vermemesi sebebiyle, TÜGSAŞ'ın Gemlik Amonyak Tesislerinin çalıştırılamadığı, İGSAŞ'ın yüksek fiyatla aldığı doğalgaz yüzünden, Kuzey ülkelerinden gelen üre ile rekabet edemediği, dolayısıyla yeterli üre üretilemediği için dışarıdan üre ithal edildiği belirtilmiştir. Yine aynı haberde; TÜGSAŞ'ın Gemlik Amonyak Tesisine doğalgazın navlu dahil tonu 110 dolara mal olduğu, ancak Kuzey ülkeler ve Ukrayna'da doğalgazın tonu 10-20 dolara üre fabrikalarına verilmesi sonucu, Karadeniz piyasasında üre fiyatları 65-80 dolara düşmektedir. Bu sebeple İGSAŞ ve TÜGSAŞ'ın kuzey ülkeleri fabrikalarıyla rekabet etme şansını kaybettiği, yeterli üretimi yapamadıkları için de yılda ülkemize dışarıdan 130-150 Trilyon Liralık ithalat yapılarak, ülkenin döviz giderlerinin arttırıldığı vurgulanmaktadır.

SORU 1: Yüksek teknolojiyle üretim yapıp, çiftçinin üre ihtiyacını karşılayan TÜGSAŞ'ın Gemlik Amonyak Tesislerine BOTAŞ'ın doğal gaz vermediği iddia edilmektedir. Bu iddialar doğru mudur? Doğru ise, BOTAŞ sözkonusu doğal gazı niçin vermemektedir?

CEVAP 1: TÜGSAŞ'ın sözkonusu amonyak tesisinde, BOTAŞ'tan doğal gaz alınarak 1992 yılından itibaren üretim yapılmış, ancak 1998 yılından itibaren doğal gaz fiyatının yükselmesi, Dünya amonyak fiyatlarının düşmesi sonucu doğal gazın hammadde olarak kullanılması rantabl olmadığından bahse konu amonyak fabrikası kararlı duruşa geçirilmiştir. BOTAŞ anılan amonyak tesisinin kararlı duruşta olduğu dönemlerde doğal gazı TÜGSAŞ'a vermek istemiş, ancak doğal gaz fiyatının ithal amonyak fiyatına göre pahalı olması nedeniyle hammadde olarak doğal gaz alımı yapılamamıştır.

İGSAŞ ise üre üretmek için hammadde olarak doğal gaz kullanmakta bu doğal gazı da BOTAŞ'tan satın almaktadır. 2001 yılı Ekim ayından itibaren BOTAŞ ile yapılan

./..

7/7/19

T.C.
BAŞBAKANLIK
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00
KONU : Soru Önergesi

görüşmeler neticesinde günün koşullarına uygun fiyat ile doğal gaz anlaşması yapılarak üretime başlanmış olup halen tam kapasite ile üre üretimine devam edilmektedir. İGSAŞ şu anda BOTAŞ'tan doğal gaz alımında herhangi bir sıkıntı yaşamamaktadır.

SORU 2: İGSAŞ ve TÜGSAŞ üre üretimi için kullandığı hammaddenin %85'ini oluşturan doğal gazın tonunu 100 doların üzerinde bir fiyata alırken, Rusya gibi ülkelerin sanayicisine 10-20 dolar gibi düşük fiyata vermeleri sonucu, yerli sanayinin dış sanayi ile rekabet edemediği iddiaları karşısında, yerli sanayinin kapatılmaması için vede rekabet şansını artırıcı ne gibi önlemler almayı düşünüyorsunuz?

CEVAP 2: TÜGSAŞ'ın BOTAŞ ile doğal gaz alım-satımı anlaşması konusundaki görüşmeleri devam etmektedir. TÜGSAŞ ile BOTAŞ arasında 20.5.2002 tarihinde yapılan görüşmede, doğal gaz fiyatının bugün için 87 ABD Doları/1000 m^3 olması halinde değişken giderler bazında dünya amonyak fiyatları ile rekabet edilebileceği, Dünya amonyak fiyatlarının enerji fiyatlarına endeksli olmadığı, arz ve talebe göre değiştiği, bunun için de doğal gaz fiyat değişiminin enerji fiyatlarına endekslenmemesi, fiyat değişim formülüne dünya amonyak fiyatlarının da belirli bir oranda yansıtılması önerilmiştir. BOTAŞ yetkilileri bu öneriyi değerlendireceklerini belirtmişlerdir.

İGSAŞ ise yeni dönem doğal gaz satın alma fiyatıyla ilgili BOTAŞ'la görüşmelerine devam etmektedir.

SORU 3: Ülkenin üre ihtiyacını karşılayacak tesislerin olmasına rağmen, bu ekonomik krizde niçin yılda 130-150 Trilyon Liralık üre ithal edilerek, ülkemize dolar kaybettirilmektedir? Bunu önlemek için Bakanlığınız tarafından alınan tedbirler nelerdir?

CEVAP 3: Dünya üre fiyatlarının belirlenmesinde zengin doğal gaz yataklarına ve büyük kapasiteli üre fabrikalarına sahip olan Rusya söz sahibidir.

Rusya kendi üre tesislerine doğal gazı 10-20 ABD Doları/1000 m^3 fiyatla satmaktadır. Doğal gazı ucuz fiyatla satın alan bu ülkelerin üre üreticilerinin üre üretim maliyetleri düşük olduğundan, bu ülkeler dünya üre fiyatlarında belirleyici rol oynamaktadırlar. Bu ülkeler üre fiyatlarını arz talep durumuna göre ve üre kullanımının az olduğu aylarda 65 ABD Doları/ton FOB seviyesine kadar çekmektedirler.

Şu anda BOTAŞ'tan alınan doğal gaz ile yapılan üre üretim maliyeti KDV hariç takriben 125 ABD Doları/ton olan İGSAŞ'ın bu durum karşısında, bu ülkelerden yapılan ucuz üre ithalatıyla rekabet etmesi mümkün olmamaktadır.

./..

7/7/19

T.C.
BAŞBAKANLIK
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00
KONU : Soru Önergesi

Halen Rusya ve Ukrayna'da üre fiyatları 92 ABD Doları/ton FOB seviyesinde olup bu fiyatın ülkemize mal olması KDV hariç yaklaşık olarak 125 ABD Doları/ton'dur. Bu fiyat seviyesiyle İGSAŞ ithal üre ile rekabet edebilmektedir. Ancak, FOB fiyatının 90 ABD Doların altına düşmesi halinde İGSAŞ'ın ithal üre ile rekabet etmesi mümkün olmamaktadır.

Avrupa Birliği ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletleri ucuz doğal gazla üretim yapan Rusya ve Kuzey Afrika ülkelerine kota ve vergi uygulayarak kendi üreticilerini desteklemişlerdir.

Bu konuda İGSAŞ tarafından, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na sözkonusu ülkeler aleyhine antidamping soruşturması açılması için üç kez müracaat edilmiş, ancak soruşturma açılması uygun görülmemiştir.

Diğer yandan, doğu bloku ülkelerinde doğal gaz fiyatının düşük olması nedeniyle amonyak üretim maliyetleri düşük olduğundan bu ülkelerde üretilen %26 Azotlu Amonyum Nitrat gübresinin muadili olan %33 Azotlu Amonyum Nitrat gübresi çok düşük fiyatla ülkemize girmektedir. Son senelerde talepte %26 Azotlu Amonyum Nitrat'tan %33 Azotlu Amonyum Nitrat'a büyük bir kayış olmuştur.

TÜGSAŞ'da doğu bloku ülkelerinden ucuz fiyatla ithal edilen Azot'lu gübrelerin ithalatının önlenmesi için antidamping yasasının uygulanması hususunda 15.3.2002 tarih, 002404 sayılı yazısıyla Dış Ticaret Müsteşarlığı İthalat Genel Müdürlüğü'ne talepte bulunmuş, ancak bu güne kadar bir cevap alınamamıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Turgut BOZKURT
Başkan